

LAUSUNTOPOHJA, SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVAN 2050 EHDOTUSVAIHEEN 1 AINEISTO

Lausunnon antaja
ULVILAN KAUPUNKI

1. Yleiset huomiot

Lausunto:

2. Satakunnan maakuntakaavan 2050 suunnittelun lähtökohdat

Lausunto:

3. Satakunnan nykytilan kuvaus kaavaselostuksessa

Lausunto:

4. Satakunnan maakuntakaavan 2050 tausta-aineistot ja selvitykset

Lausunto:

Tausta-aineistot ovat kattavat ja maakuntakaavan tarkoitus huomioiden riittävällä tarkkuudella laaditut.

5. Osallistuminen, vuorovaikutus ja kaavaprosessin keskeiset vaiheet

Lausunto:

Osallistaminen ja vuorovaikutus on ollut riittävää. Kaavaprosessin eri vaiheet on toteutettu ja esitelty selkeästi. Ulvilan kaupunki on osallistunut Satakunnan maakuntakaavan 2050 yhteistyöryhmän kokouksiin ja antanut lausunnot kaavoituksen eri vaiheissa.

6. Satakunnan maakuntakaavan 2050 alueidenkäyttösuunnitelma alueidenkäyttölain sisältövaatimusten mukaisesti jaoteltuna

Maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne

Lausunto:

Uvilan keskustaajaman yleiskaava 2045 hyväksyttiin valtuustossa 8.12.2025 (§ 101). Kaavasta tehtiin yksi valitus, joka kohdistui rajatusti kahteen kiinteistöön. Kaupunginhallitus määräsi (KH 2.3.2026 § 48) yleiskaavan tulemaan voimaan AKL 201 §:n perusteella lukuun ottamatta kiinteistöjä 886-410-2-67 ja 886-410-3-49. Keskustaajaman yleiskaava 2045 on tullut voimaan kuulutuksella 12.3.2025.

Uvilan kaupunki pitää hyvänä, että keskustaajaman yleiskaava 2045:ssa esitetty Pirunkynnen uusi teollisuusalue on maakuntakaavaehdotuksessa 1 osoitettu teollisuus- ja varastotoimintojen alueeksi T-1. Ulvilan kaupunki katsoo kuitenkin, että myös Vainio-Honkaluodon alueelle yleiskaavassa osoitettu uusi TY-alue tulisi osoittaa maakuntakaavassa T-alueena A-alueen sijasta ja rajausta tarkentaa vastaamaan paremmin yleiskaavan rajausta. Samaiselle TY-alueelle on yleiskaavan mukaan mahdollista sijoittaa myös logistiikkatoimintoja ja tilaa vaativaa erikoiskauppaa. Ulvilan kaupunki esittää, että tilaa vaativan kaupan kehittämisvyöhyke ulotettaisiin tälle alueelle.

TUKES on ilmoittanut 17.3.2026, että Osuuskaunta Satamaidon konsultointivyöhykkeen koko on pienentynyt puoleen kilometriin aiemmasta yhdestä kilometristä.

Ulvilassa on ollut käynnissä kaksi teollisen kokoluokan aurinkoenergiaprojektia: Kaasmarkun aurinkovoimalahanke ja Harjunpään aurinkovoimalahanke. Kaasmarkun aurinkovoimalahanke ja siihen liittyvä osayleiskaavaprosessi on keskeytynyt hanketoimijan vetäytyttyä hankkeesta elokuussa 2025. Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaava on hyväksytty valtuustossa 3.11.2025 (§ 92), mutta kaavasta on valitettu hallinto-oikeuteen.

Ulvilan kaupunki lausui maakuntakaavan valmisteluvaiheen lausunnossaan Ulvilan kaupungin alueelle osoitettua kylämerkinnöistä (at) ja Leineperin ruukin ja Vanha-Ulvilan välisen matkailun ja virkistystyksen kehittämisen yhteystarvemerkin (mv) sijainnista. Ulvilan kaupungin esitykset on näiden osalta huomioitu maakuntakaavan ehdotuksessa.

Mynsterin ampumarata on merkitty maakuntakaavaehdotukseen ea-merkinnällä. Ampumarata-alue on merkitty myös Ulvilan keskustaajaman yleiskaava 2045:ssä, jossa sille on lisäksi osoitettu meluvyöhykkeet, jonka sisäpuolelle ei tulisi osoittaa uusia häiriintyviä toimintoja.

Tulvariskialue Porin ja Ulvilan alueella on osoitettu huomattavasti voimassa olevan maakuntakaavan vastaavaa aluumerkintää laajempaan. Ulvilassa alue kattaa laajoja alueita, joilla ei tosiasiallisesti ole tulvariskiä. Tämä ei sinänsä ole ongelma. Tulvariskialueen suunnittelumääräystä olisi kuitenkin tarpeettoman viranomaistyön välttämiseksi hyvä muuttaa seuraavanlaiseksi: ”Uutta tulvalle herkkää rakentamista ei tule perusteettomasti sijoittaa tulvaherkille alueille.” Tämä muotoilu mahdollistaisi määräyksen tulkitsemisen siten, että tulvalle herkän alueen laajuus tulisi suunnittelun yhteydessä arvioida tulvariskialueen rajausta tarkemmin ja suunnittelukohteen olosuhteet huomioiden. Tällöin voitaisiin joustavammin päätyä siihen johtopäätökseen, että kyseinen suunnittelukohta ei ole tulvalle herkkää aluetta ja tulvalle herkän rakentamisen sijoittamista ei tarvitsisi turhaan perustella. Tulvasuojelusta vastaavan viranomaisen lausuntoa ei myöskään tarvittaisi, ellei kyse olisi tulvaherkästä alueesta.

Alueiden käytön ekologinen kestävyys

Lausunto:

Linnustoa ja vesien tilaa koskevat suunnittelumääräykset ohjaavat riittävällä tavalla kuntien yleis- ja asemakaavoitusta. Voimassa olevaan maakuntakaavaan verrattuna on maakuntakaavaehdotuksessa osoitettu Ulvilan alueelle aika paljon uusia luonnonsuojelualueita (SL ja SL3). Merkittävä osa uusista alueista on osoitettu valtakunnallisen soidensuojelun täydennys ehdotuksen (SSTE) perusteella SL3-alueina Joutsijärven pohjoispuolisille alueille ja Ahmaukseen Vt11 pohjoispuolelle. Myös uusia SL-alueita tai niiden lisäalueita on osoitettu pääasiassa Kullaan alueelle. Ulvilan kaupungilla ei ole huomauttamista luonnonsuojelualueita koskevista merkinnöistä. Luonnon monimuotoisuuden ydinalueet ja niitä yhteen liittävät ekologiset yhteystarpeet on osoitettu tarkoituksenmukaisesti. Kyseisiin merkintöihin liittyvät suunnittelumääräykset ovat loogiset.

Ympäristön ja talouden kannalta kestävä liikenteen ja teknisen huollon järjestelyt

Lausunto:

Maakuntakaavaehdotuksessa Ulvilan kaupungin alueelle on osoitettu yhteensä neljä eritasoliittymää: Friitalan ja Haistilan eritasoliittymät valtatielle 2 sekä Suosmeren ja Pirunkynnen eritasoliittymät valtatielle 11. Rantalan eritasoliittymävaraus valtatieltä 2 on poistettu kuten Ulvilan kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan esittänyt. Valtatien 11 osuus Honkaluodosta Kuorilantien liittymään saakka on esitetty merkittävästi parannettavaksi tieosuudeksi. Ulvilan kaupunki pitää tätä ratkaisua hyvänä, etenkin kun sitä tarkastellaan yhdessä Pirunkynnen kohdalla osoitetun uuden eritasoliittymävarauksen kanssa.

Maakuntakaavaehdotuksessa on Ulvilan kaupungin alueelle esitetty rautatieliikenteen yhteystarvemerkin, joka poikkeaa voimassa olevan maakuntakaavan URPO-radon linjauksesta. Nyt esitetty uusi linjaus perustuu valmistelussa olevan Aaltorata-rautatieyhteyden tarveselvityksen yhteydessä tehtyyn linjaukseen. Nykyisen maakuntakaavan URPO-radon linjaus on ollut suoraviivainen yhteystarvemerkin, joka ei ole perustunut yhtä laajoihin selvityksiin ja tarkkaan suunnitteluun kuin uusi linjaus. Ulvilan keskustaajaman yleiskaava 2045:ssä esitetty ”Uusi pääraita”-merkintä perustuu kuitenkin voimassa olevaan maakuntakaavaan. Aaltoradan ehdotettu linjaus on siis yleiskaavan vastainen ja edellyttää kaavasta poikkeamista. Ratalinjauksen muuttuminen aiheuttaa myös tarpeen muuttaa yleiskaavassa esitetyn Vt2 länsipuolisen rinnakkaistien linjausta siten, että rinnakkaistie tulisi asemakaavan mukaisten

asualueiden ja ratalinjauksen väliin, eikä täten risteäisi rataa kahteen kertaan. Ongelmallisinta ehdotetussa rata-linjauksessa on sen sijoittuminen liian lähelle Lattomerentien ja Palokujan risteysaluetta Hormiston asemakaavan mukaisella asuinalueella. Kyseisen kohdan liikennejärjestelyille on varattava riittävästi vapaata aluetta. Lattomerentie on vilkkaasti liikennöity ns. valtiantie, jonka ratalinjaus väistämättä risteää. Tilantarpeiden määrittelyn kannalta on keskeistä merkitystä sillä, toteutetaanko risteäminen taso- vai eritasoratkaisuna. Ulvilan kaupunki katsoo, että ratalinjauksen olisi hyvä lähteä kaartumaan Massin pohjoispuoliselta metsäalueelta pohjoiseen päin tultaessa siten, että ratalinjaus risteäisi Lattomerentien n. 100 metriä lännempää. Tämä jättäisi hieman enemmän tilaa liittymäjärjestelyille ja mahdollisille siltaratkaisuille sekä uusille voimajohtoilta, joita voi myös sijoittaa kyseiselle alueelle.

Väyläviraston hanke tasoristeysten poistamiseksi Rantavainon teollisuusalueen eteläpään ja Haistilan koulun väliseltä rataosuudelta on valmistumassa. Toteutunut radan alittava uusi Haistilantien osuus poikkeaa maakuntakaavassa esitetystä sijaiten enemmän kaakossa. Kyseistä uusi yhdystie/kokoojakuu merkintää voisi siirtää vastaamaan toteutunutta linjausta ja säilyttää merkinnän liittymähierarkia samanlaisena T-liittymänä, jossa joen suuntainen uusi rinnakkastie olisi tulevaisuudessa pääväylänä ja etelään lähtevä alisteinen haara johtaisi Haistilan tulevaan eritasoliittymään. Ratkaisu vastaisi tältä osin nykyistä maakuntakaavaa. Vastaavan yhdystien sijainti on osoitettu myös keskustaajaman yleiskaava 2045:ssä likimain hankkeessa toteutuneen linjauksen mukaisesti.

Terminaalitoimintojen aluumerkintöjä Ulvilan kaupungin alueelle on osoitettu kaksi kappaletta: Pirunkynnen ma-aineistenottoalueen läheisyyteen ja Kettumetsän teollisuusalueelle. Molemmat sijainnit ovat tähän tarkoitukseen soveltuvia. Erityisesti Pirunkynnen sijainti valtatie välittömässä läheisyydessä on edullinen.

Uudet ilmajohtoina toteutettavat voimajohtot tulisi sijoittaa ensisijaisesti nykyisten voimajohtokäytävien yhteyteen ja pyrkiä välttämään yhtenäisten metsäalueiden pirstaloitumista. Kuitenkin viljelyalueilla merkittävät putki-, johto- ja kaapelihankkeet on tarkoituksenmukaista sijoittaa erilleen ilmajohtoina toteutettavien voimajohtojen johtokäytävistä, varsinkin jos on odotettavissa, että saman johtokäytävän yhteyteen on tulossa lisää voimajohtoja.

Käynnissä olevan vihreän/puhtaan siirtymän ja energiamurroksen johdosta Ulvilan kaupungin ja Porin kaupunkiseudun alueella olevaan sähkönsiirron kantaverkkoon/voimajohtolinjoihin kohdistuu runsaasti kehittämistarpeita. Erityisesti Ulvilan sähköasemaan kohdistuu poikkeuksellisen paljon mahdollisia liityntätarpeita. Näitä kaikkia on aika mahdotonta huomioida kattavasti millään kaavatasolla. On kuitenkin tärkeää, että näitä kehittämistarpeita huomioidaan tarkoituksenmukaisella ja mahdollistavalla tavalla maakuntakaavassa. Ulvilan kaupunki pyrkii omalta osaltaan varmistamaan, ettei muulla maankäytöllä tarpeettomasti heikennetä kantaverkon ja Ulvilan sähköaseman kehittämismahdollisuuksia. Priztech:n johdolla on käynnissä Pori Grid 2035-selvitys, jolla pyritään selvittämään Porin seudun sähköverkon kehittämistarpeita ja tukemaan Porin seudun sähköverkon kehittämistä erityisesti Meri-Poriin, Harjavaltaan ja Ulvilaan suunnitteilla olevien, sähköä merkittävästi tuottavien tai tarvitsevien investointien toteutusedellytysten parantamiseksi.

Ulvilan kaupunki on laittanut vireille Energiaverkon vaiheyleiskaava 1:n laadinnan. Kaavoituksen tavoitteena on laatia koko Ulvilan kaupungin alueelle energiaverkon sijoittumista ohjaava vaiheyleiskaava. Kaavoituksella turvataan Ulvilan kaupungin alueella energiaa siirtävien verkkojen kehittämistä ja energiaa tuottavien sekä kuluttavien hankkeiden liityntämahdollisuuksia energiaverkkoon ja Ulvilan sähköasemalle. Kaavaprosessin aikana on mahdollista tarkentaa kaavoituksen teemojen sisältöä ja jakaa niitä erillisiin osiin sallien yksittäisen osan/teeman nopeamman etenemisen. Kokonaisuus pyritään saamaan valmiiksi vuoteen 2030 mennessä. On myös mahdollista, että vaiheyleiskaavan teemoja voitaisiin tarvittaessa laajentaa koskemaan myös liikenneverkkoja esim. Aaltoradan linjauksen yleiskaavallista tarkastelua varten.

Maakuntakaavaehdotuksessa Ulvilan sähköaseman kohdalle on osoitettu energiahuollon kehittämisen kohdealue (en). Merkinnällä osoitetaan merkittävän kantaverkon sähköaseman lähiympäristö. Ulvilan kaupunki pitää merkinnän lisäämistä maakuntakaavaan erittäin tärkeänä ja kohdealueen suunnittelumääräystä hyvänä. Ympyrän muotoisen kohdealuemerkinnän halkaisija on kuitenkin aivan liian pieni, jotta sillä voitaisiin edistää suunnittelumääräyksen toteuttamista. Edes Fingrid:n omistama sähköasemakiinteistö ei mahdu kokonaan merkinnän sisään. Ulvilan kaupunki katsoo, että merkintänä olisi hyvä käyttää samanlaista säteeltään yhden kilometrin merkintää, jollaista Rauman sähköaseman tapauksessa on käytetty tai vähintään säteeltään 700 metrin kokoista merkintää. On tärkeää, että energiahuollon kehittämisen kohdealuemerkintä on riittävän laaja ja pitää sisällään sähköaseman pitkän aikavälin kehittämisedellytysten turvaamisen kannalta tarpeellisen lähialueen. Lisäksi Ulvilan kaupunki esittää,

että Ulvilan sähköaseman kohdalla oleva energiahuollon alueen (EN) hieman epämääräinen rajausta päivitetäisiin vastaamaan paremmin olemassa olevaa sähköaseman maankäytön tilannetta.

Kaasuverkon yhteystarvemerkitä on tehty Gasgrid:n vetyputken YVA-ohjelman reittisuunnitelman perusteella. Ulvilan kaupunki on antanut lausunnon YVA-ohjelmasta (KH 16.3.2026 § 61). Ulvilan kaupunki katsoo, että YVA-ohjelmassa esitetty vetyputken reitti on linjattu Ulvilan kaupungin alueella tarkoituksenmukaisesti ja siten, että siitä olisi mahdollisimman vähän haittaa asutukselle ja muulle yhdyskuntarakentamiselle, elinkeinoille, luonnonympäristölle, kulttuuriympäristöille ja maisemalle sekä sähkönsiirtoverkolle.

Aurinkoenergian tuotantoalueiden sijoittumista ohjataan koko maakuntaa koskevalla yleisellä suunnittelumääräyksellä. Ulvilan kaupunki katsoo, että yleinen suunnittelumääräys ohjaa riittävästi aurinkoenergian tuotantoalueiden sijoittumista. Maakuntakaavaehdotuksessa on osoitettu aurinkoenergian tuotannon selvitysalueina (se-au) sellaisia hankkeita, joista on ollut yleiskaavoitus ja/tai YVA-menettely käynnissä. Merkintätapa on hyvä ja tarkoituksenmukainen. Ulvilassa tällaisia hankkeita on ollut kaksi. Näiden hankkeiden osayleiskaavoituksen tilannetta on kuvattu lausunnon kohdassa ”Maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne”. Harjunpään aurinkovoimalahankkeen alue on maakuntakaavaehdotuksessa merkitty aurinkoenergian tuotannon selvitysalueeksi (se-au). Ulvilan kaupunki esittää, että Harjunpään aurinkovoimalan alue merkittäisiin kaavaehdotusvaiheessa 2 energiahuollon alueeksi, mikäli osayleiskaava on saanut lainvoiman siihen mennessä. Kaasmarkun aurinkovoimalahankkeelle ei ole tarvetta osoittaa selvitysaluemerkintää.

Ulvilan kaupunki ei turvallisuussyistä osoittanut päävesijohtojen ja siirtoviemäreiden sijainteja keskustajaman yleiskaava 2045:ssä. Maakuntakaavan mittakaava huomioiden tällaista turvallisuushuolta ei tässä tapauksessa ole.

Vesi- ja maa-ainesvarojen kestävä käyttö

Lausunto:

Maakuntakaavaehdotuksessa Elvansuon alueelle on merkitty kahta päällekkäistä selvitysalueita. Aurinkoenergian tuotannon selvitysalueen (se-au) tilanne riippuu siitä, miten Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavahankkeen muutoksenhaku hallinto-oikeudessa ratkeaa. Elvansuon turvetuotannon selvitysalueen (se-ee) merkinnän tarpeellisuutta arvioitaessa tulisi huomioida aurinkovoimalahankkeen yhteydessä tehty luontoselvitys, jonka mukaan Elvansuon ojitamattomalla osalla on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta noin 12,5 hehtaaria. Kyseessä on metsälain 10 §:n tarkoittaman elinympäristön kriteerit täyttävä vähäpuustoinen kitu- ja joutomaan suo, joka ei kuitenkaan nykyisellään ole Metsäkeskuksen rajaama lakikohde. Selvitysalueen laajuusena toteutettava turpeenotto todennäköisesti muuttaisi Elvansuon ojitamattoman osan vesitasapainoa siten, että sen luonnon monimuotoisuuteen liittyvät arvot voisivat vaarantua.

Maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset

Lausunto:

Ulvilan kaupunki katsoo, että maakuntakaavaehdotuksen useissa ratkaisuisissa läpileikkaavana teemana on maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen. Tämän teeman alueidenkäyttötarpeita on arvioitu erityisesti vihreän siirtymän hankkeiden, teollisuuden uusiutumisen ja energiamurroksen näkökulmista. Kuntia on osallistettu tämän teeman osalta kiitettävästi. Toimintaedellytykset tulevat riittävästi huomioiduksi.

Maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaaliminen

Lausunto:

Ulvilan kaupunki pitää hyvänä ratkaisuna maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (kh) aineiston päivittämistä. Päivitys poistaa turhaa päällekkäisyyttä ja osoittaa selkeämmin alueet, joilla on merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Myös maisemallisesti arvokkaan peltoalueen (MA) aluevarausmerkinnän poistuminen selkiyttää maakuntakaavan tulkintaa arvoalueiden osalta.

Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Lausunto:

Maakuntakaavaehdotuksessa on säilytetty nykyisessä maakuntakaavassa Ulvilan kaupungin alueelle osoitetut virkistysalueet (V) pääsääntöisesti entisellään. Erityisesti Joutsijärven ja Saarenluodon alueet ovat merkittäviä niin kooltaan kuin vaikuttavuudeltaan. Alueet ovat riittävät.

Ilmastomuutos ja luontokato

Lausunto:

EU:n ennallistamisasetuksen ns. kaupunkivihreää koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi Ulvilan keskustaajamassa uusi yhdyskuntarakentaminen, erityisesti uudet asuinalueet, joudutaan tulevaisuudessa toteuttamaan ensisijaisesti entisille viljelysmaille. Asuinrakentamista peltoalueille kaavoitettaessa on mahdollista kaavoittaa uusia viheralueita. Lisäksi pientaloalueiden pihapiireihin kehittyä ajan kanssa uutta latvuspeitteisyyttä sekä hulevesiä pidättävää ja lämpösaarekeilmiötä hillitsevää viherrakennetta.

Kansallinen turvallisuus, huoltovarmuus

Lausunto:

Ulvilan sähköaseman ja siihen liittyvien voimajohtojen johtokäytävien kehittämismahdollisuuksien turvaaminen on huoltovarmuuden kannalta keskeisen tärkeää. Maakuntakaavaehdotuksessa Ulvilan sähköaseman kohdalle on osoitettu energihuollon kehittämisen kohdealue (en). Tätä asiaa on käsitelty laajemmin aiemmin tässä lausunnossa. Maakuntakaavassa esitetty uusi Aaltorata-rautatieyhteyden linjaus liittyy osaksi laajempaa valtakunnallista etelä-pohjoissuuntaista ratayhteyttä, jolla on merkittävä huoltovarmuuteen liittyvä ulottuvuus.

7. Kaavan vaikutusten arviointi

Lausunto:

Kaavoitusta varten on tehty kattavat ja laadukkaat selvitykset, joiden perusteella kaavaehdotus on laadittu. Kaavan vaikutusten arviointi on tehty riittävällä, maakuntakaavalta edellytettävällä tarkkuudella ja selvityksiin perustuen. Ulvilan kaupungilla ei ole asiasta huomautettavaa.

8. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Lausunto:

Maakuntakaavaehdotus toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita riittävällä, maakuntakaavalta vaadittavalla tavalla.

9. Muut asiat

Lausunto:

Karttasovellus on erinomainen. Olisi hyvä jos valmis maakuntakaavakin olisi tarkasteltavissa samanlaisella alustalla tai vastaavilla toiminnallisuuksilla muilla alustoilla.